

Danskernes økologiske jul

Summary

- *Mange danskere køber typiske julespise som and, flæskesteg, kartofler, rødkål og fløde som økologiske, hvilket vidner om at mange prioriterer økologi i julemaden*
- *70 pct. af danskerne køber økologiske fødevarer til julemaden, heri indgår basisvarer som mælk, æg og grøntsager, der er økologiske*
- *At undgå sprøjterester, bedre dyrevelfærd, bedre for miljø og drikkevand, samt mere bæredygtigt, er de vigtigste årsager, når danskerne køber økologiske fødevarer*
- *6 ud af 10 danskere planlægger at købe et juletræ til juleaften. Af disse skal mindst 12 pct. være økologiske juletræer, men potentielt vil op mod 23 pct. af juletræerne være økologiske, da en del planlægger at købe både et økologisk og et konventionelt juletræ*

Hverdagens økologiske vaner strækker sig ind i julen

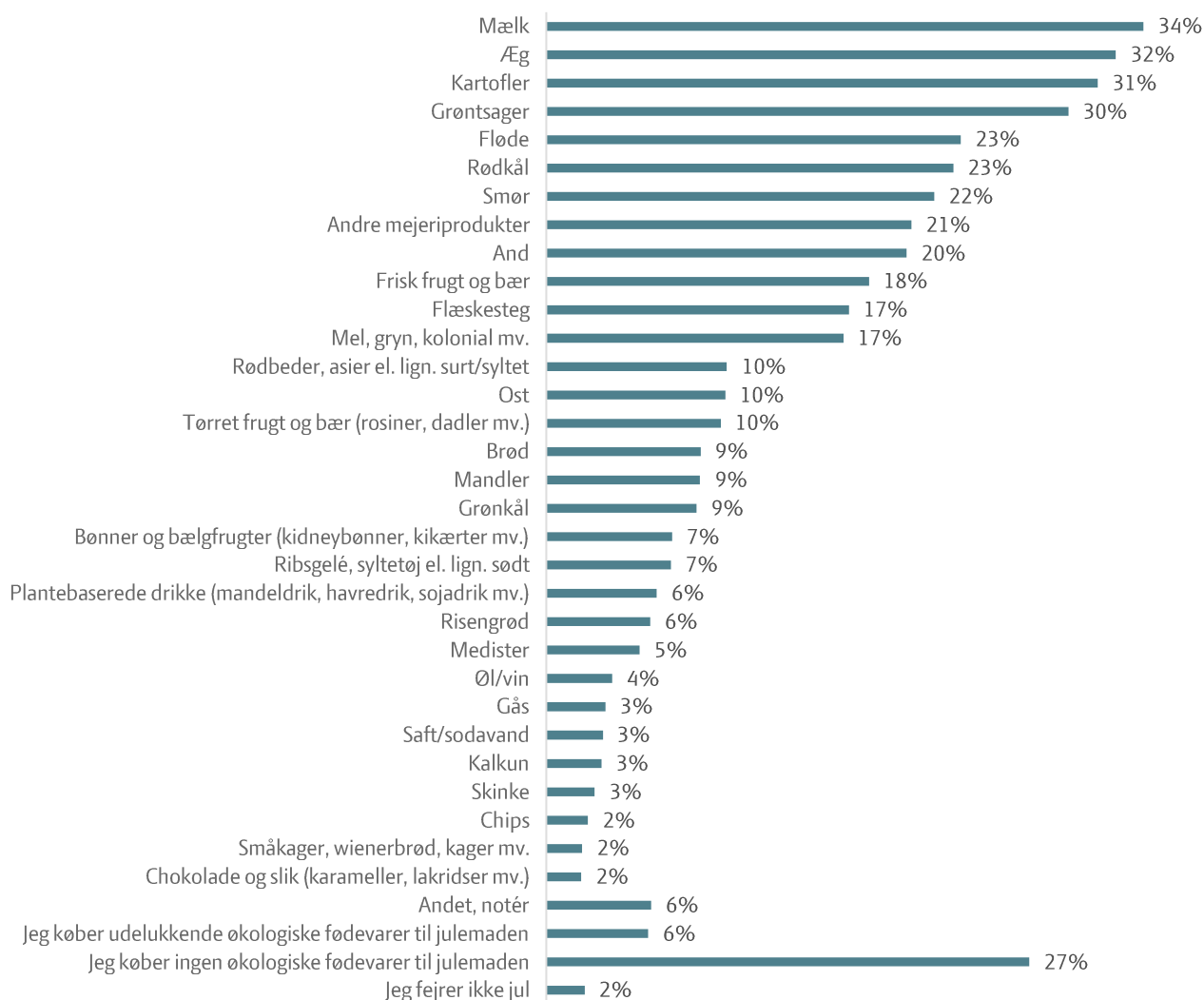
Julen står for døren, og med den følger de store juleforberedelser for mange danskere. Landbrug & Fødevarer har i den forbindelse undersøgt, hvor meget økologi fylder i danskernes forberedelse og afholdelse af julen.

Højtiden sætter sit præg på det økologiske indkøb til julebordet. Det ses ved, at mange danskere vælger de økologiske varianter af blandt andet rødkål, flæskesteg, and, samt fløde til risalamanden i julen. Rødkål, som kan karakteriseres som en typisk julespise, købes i 23 pct. af tilfældene økologisk. Også andelen af danskere som køber økologisk kød, er forholdsvis høj: 20 pct. køber økologisk and og 17 pct. køber økologisk flæskesteg. Det tyder på, at danskerne kræser lidt mere for kødet juleaften end i hverdagen. Andelen af det økologiske salg for gås og kalkun er lille, men det skyldes blandt andet en lille dansk produktion af disse typer fjerkræ, hvorfor de ikke kan købes økologisk mange steder. Også blandt mejeriprodukterne er der store økologiske andele, hvor især fløden har en højere økologisk andel i julen end i hverdagen. Knap en fjerdedel af danskere, som køber fløde til jul, køber den økologiske version.

Danskerne køber også økologiske basisvarer som mælk, æg og grøntsager til julemaden. Konkret er der 34 pct. som køber økologisk mælk, 32 pct. køber økologiske æg, og hhv. 31 pct. og 30 pct. køber økologiske kartofler og økologiske grøntsager. Det stemmer også overens med, hvilke fødevarer danskerne typisk vælger at købe økologisk, og vidner om, at hverdagens vaner også strækker sig ind i julen.

Samlet set er der 70 pct. som køber en eller flere fødevarer økologisk, hvor der i alt er 6 pct. som udelukkende køber økologiske fødevarer til julemaden. Julegodterne som blandt andet kan indbefatte chokolade og slik købes kun i sjældne tilfælde økologisk. Her er der kun 2 pct. som vælger at købe de søde sager økologisk, hvilket er den laveste procentdel af alle medtagne fødevarer kategorier på listen.

Figur 1: Hvis du køber nogle af nedenstående fødevarer til jul, hvilke vælger du så at købe økologisk?

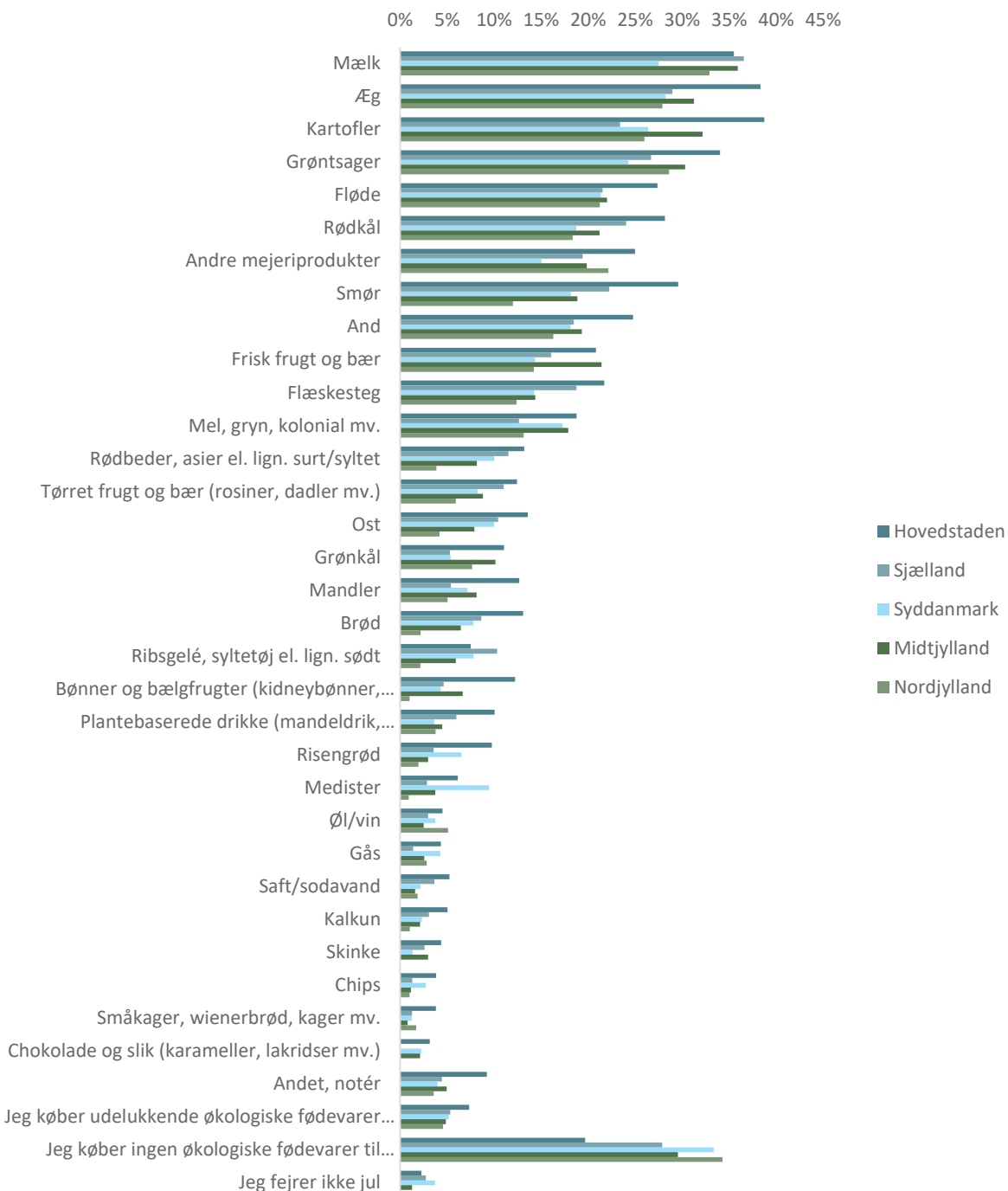

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2020, base n= 1001

Ser vi nærmere på svarfordelingen, så skiller kvinder sig signifikant ud fra mænd, ved i større omfang at købe flere kategorier økologisk. Det drejer sig både om mejeriprodukter, grøntsager og frugt, drikkevarer, tørret frugt og bær samt nødder. I top 5 kategorierne (mælk, æg, kartofler, grøntsager, fløde), er der tale om en forskel mellem mænd og kvinder på mindst 9 procentpoint. Den største forskel findes indenfor økologiske grøntsager, hvor 23 pct. af mændene køber dem økologiske mod 36 pct. af kvinderne. Omvendt er der signifikant flere mænd, som ikke køber nogen økologiske fødevarer til julemaden, konkret 31 pct. af mændene og 24 pct. af kvinderne - en signifikant forskel på 7 procentpoint.

Bryder vi de økologiske fødevarer til jul ned på regionsniveau, så kan vi se betydelige forskelle på tværs af regionerne.

Figur 2: Hvis du køber nogle af nedenstående fødevarer til jul, hvilke vælger du så at købe økologisk?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2020, base Region Hovedstaden n = 325, Region Sjælland n = 140, Region Syddanmark n = 207, Region Midtjylland n = 228, Region Nordjylland n = 101

De danskere som især køber økologiske fødevarer til julemaden findes primært i Region Hovedstaden. Her ses der et mønster indenfor blandt andet økologisk mejeri, æg og flæskesteg. Modsat så har Region Syddanmark et signifikant højere forbrug af økologisk medister. Generelt er den økologiske andel højest i

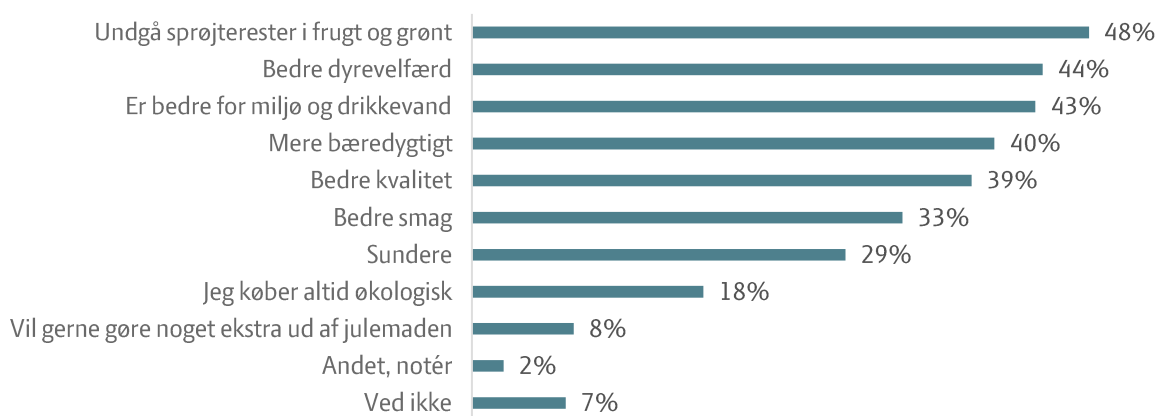

Region Hovedstaden og lavest i Region Syddanmark og Nordjylland. Det er i de to sidstnævnte regioner, hvor andelen af de, som ikke køber nogen økologiske fødevarer til julemaden, er størst.

Mange årsager til at købe økologi

Spørger vi danskerne om de vigtigste grunde til at købe økologiske fødevarer til julemaden, er der fire årsager, som over 40 pct. af de, som køber én eller flere fødevarer økologisk til jul, finder vigtige. At undgå sprøjterester i frugt og grønt ligger som den hyppigst nævnte årsag – hvilket også er tilfældet i Landbrug & Fødevarers tidligere undersøgelser om økologiske fødevarer. Bedre dyrevelfærd ligger nummer 2 efterfulgt af, at det er bedre for miljø og drikkevand, og at økologiske fødevarer er mere bæredygtigt. Længere nede på listen finder vi 8 pct. der køber økologiske fødevarer, fordi de gerne vil gøre noget ekstra ud af julemaden.

Figur 3: Hvad er de vigtigste grunde til, at du køber økologiske fødevarer?

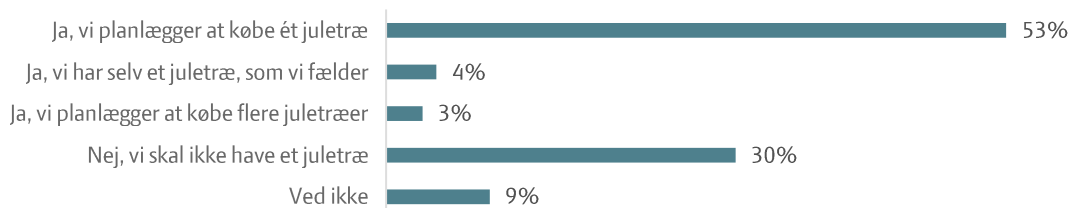
Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2020, base n= 705

Blandt de danskere, som prioriterer dyrevelfærd højt, er der et overtal af kvinder. Konkret mener 49 pct. af kvinderne, at dyrevelfærd er den vigtigste grund til at købe økologisk, mens det samme gør sig gældende for 39 pct. af mændene. At kvinder vægter dyrevelfærd højt, kan blandt andet også være årsagen til, at de oftere end mænd køber økologiske æg og mejeriprodukter til julemaden. Udover dyrevelfærd, så mener kvinderne også i højere grad, at økologiske fødevarer smager bedre.

Økologiske juletræer er eftertragtet på Sjælland

I mindst 6 ud af 10 danske hjem skal der stå et juletræ i julen 2020.

Figur 4: Skal du/din husstand have juletræ i år?

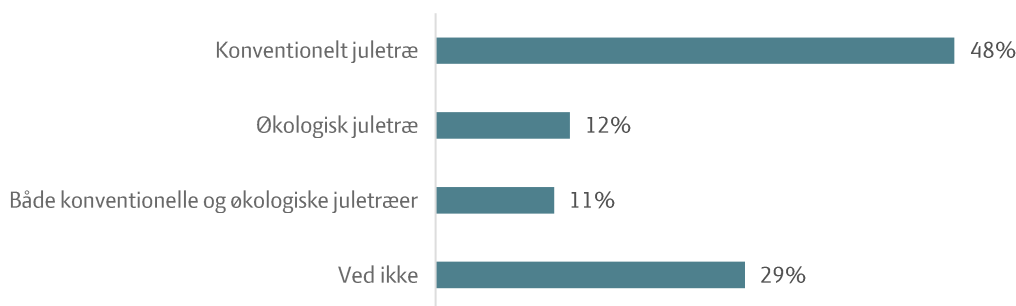

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2020, base n= 1001

Blandt de, som planlægger at købe et eller flere juletræer, ses der ingen signifikante forskelle på tværs af køn, alder og region. Det er dog i højere grad større husstande på 3 personer eller flere, som oftere planlægger at købe et juletræ. Samtidig kan der også ses en sammenhæng mellem børn i husstanden og anskaffelsen af et juletræ til juleaften. Blandt de danskere, som ikke skal have et juletræ, ses der også forskelle, da det i større omfang er mænd, danskere bosat i Region Hovedstaden samt mindre husstande på 1 eller 2 personer, som ikke skal have et juletræ til jul.

Knap halvdelen af de, som planlægger at købe et eller flere juletræer i år, har besluttet, at de vil købe et konventionelt juletræ. 12 pct. vil købe et økologisk juletræ og 11 pct. vil både købe konventionelle og økologiske juletræer. Det er således potentielt op mod 23 pct. af danskerne som planlægger at anskaffe sig et økologisk juletræ. Det bemærkes, at 3 ud af 10 endnu ikke har besluttet sig for, hvilke(n) type juletræ(er), de skal købe til juleaften.

Figur 5: Du har tidligere nævnt, at du planlægger at købe et juletræ i år. Hvilke(n) type juletræ(er) planlægger du at købe til juleaften?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2020, base n= 566

De økologiske juletræer er ligeligt fordelt mellem køn og alder, men købes i signifikant højere grad i Region Sjælland. Konkret er der 23 pct. danskere, som er bosat i Region Sjælland, som køber et økologisk juletræ. Det kan blandt andet ses i sammenhæng med muligheden for at vælge økologisk, hvilket er større på Sjælland, da der er et større økologisk udvalg på markeder.

Andelen af danskere, som ikke har besluttet sig for, hvilken type juletræ, de skal købe, er overrepræsenteret blandt kvinder og danskere under 39 år. De er oftere bosat i Region Hovedstaden og er singlehusstande.

Opsummering: Økologi fylder også i juletiden

De økologiske vaner fra hverdagen strækker sig også ind i julen. Mange danskere køber økologiske fødevarer til julemaden, og det er de gængse varer, som fylder mest. Det ses dog også, at den typiske julespise såsom rødkål, and og flæskesteg samt fløde ret ofte købes økologisk til jul. Her ligger de økologiske andele for kategorierne højere end i hverdagen, hvilket vidner om, at mange prioriterer økologi i julemaden.

Selvom julen er traditionernes tid, så gælder mange af hverdagens årsager til, hvorfor man køber økologisk også i den søde juletid; her er vigtige årsager blandt de danske øko-forbrugere, at de gerne vil undgå sprøjterester i frugt og grønt, have bedre dyrevelfærd og bedre miljø. Mængden af økologiske fødevarer, som købes til jul, smitter dog ikke i samme grad af på den købte mængde af økologiske juletræer, selvom det potentielt er op mod 23 pct. af danskerne, der planlægger at anskaffe sig et økologisk juletræ. Det kan blandt andet skyldes, at de to hyppigste årsager til at købe økologisk (undgå sprøjterester på frugt og grønt samt bedre dyrevelfærd) ikke gør sig så gældende for danskernes køb af juletræer. Ligeledes kan det være sværere at finde økologiske juletræer i visse områder.

Om analysen

Analysen er baseret på data indsamlet af Norstat for Landbrug & Fødevarer i november måned 2020. I undersøgelsen deltog 1.001 repræsentativt udvalgte danskere i alderen 18-70 år.